ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΜΝΗΜΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1965 ὁ ὑπογραφόμενος τὴν παροῦσαν ἔκθεσιν Ἔφορος Ἀρχαιοτήτων τῆς ΙΔ΄ Περιφερείας, μετὰ ὀκταετῆ ὑπηρεσίαν ἐν Βεροίᾳ, μετετέθη εἰς Θεσσαλονίκην ὡς Προϊστάμενος τῆς ΙΓ΄ Ἀρχαιολογικῆς Περιφερείας. Τὴν ΙΔ΄ Περιφέρειαν ἀνέλαβεν ἡ προαχθεῖσα εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Ἐφόρου δ. Ἀγγελικὴ Ἀνδρειωμένου.

ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΒΕΡΟΙΑΣ

Εἰς τὸ νέον κτήριον τοῦ Μουσείου Βεροίας ἐγένοντο συμπληρωματικά τινα ἔργα διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν καὶ τὴν ἐγκατάστασιν κεντρικῆς θερμάνσεως.

Αἱ Συλλογαὶ τοῦ Μουσείου Βεροίας ἐπλουτίσθησαν κυρίως ἐκ τῶν εὑρημάτων τῶν ἀνασκαφῶν εἰς τὴν περιοχὴν Ναούσης, ὡς καὶ παρὰ τὸ χωρίον Λευκόπετρα ἐπὶ τῶν κλιτύων τοῦ Βερμίου πρὸς τὸν Ἁλιάκμονα (ἰδὲ κατωτέρω σ. 352). Ἐκ περισυλλογῆς τυχαίων εὑρημάτων προῆλθον διάφορα ἀρχιτεκτονικὰ μέλη, τμήματα ἀγαλμάτων κλπ., ἐξ ὧν καὶ τὰ εἰκονιζόμενα ἐν Πίν. 370 α - ε ἤτοι:

α. Τὸ ἄνω μέρος μαρμαρίνης γυναικείας κεφαλῆς φερούσης καλύπτραν (Πίν. 370 α), ἐκ τοῦ οἰκοπέδου τοῦ κ. Ζαρούκα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Τρύφωνος.

β. Τμῆμα μαρμαρίνης ὑδρορρόης, σῷζον τὸ μέγιστον μέρος τῆς λεοντοκεφαλῆς, ἐκ τῆς οἰκίας Ἰορδάνου Κοσμίδου (Πίν. 370 γ).

γ. Τεμάχιον μαρμαρίνου ἰωνίζοντος κιονοκράνου σῷζον δεξιὰν ἕλικα (Πίν. 370 δ), ἔκ τινος οἰκοπέδου παρὰ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου.

δ. Τμῆμα μαρμαρίνου ἀγάλματος (Πίν. 370 β) ἐκ τῆς οἰκίας Ἰορδάνου Κοσμίδου, ὅθεν καὶ ἡ ἐν Πίν. 370 γ μαρμαρίνη λεοντοκεφαλή.

ε. Τμῆμα μαρμαρίνου ἀγάλματος, σῷζον μέρος ἐνδύματος πορπουμένου ἐπὶ τοῦ ὤμου (Πίν. 370 ε), ἐκ τοῦ προαυλίου τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Κηρύκου, καὶ

ς΄. Τραπεζοφόρον μαρμάρινον, μὲ παράστασιν σχεδὸν ὁλόγλυφον Διὸς ὑπὸ μορφὴν ἀετοῦ ἀνάγοντος τὸν Γανυμήδην εἰς τὸν Ὄλυμπον. Τοῦτο εὑρέθη κατὰ τὴν διάνοιξιν ὑπονόμων εἰς τὴν ὁδὸν Ἁγίας Ἄννης καὶ ἔξωθεν τῆς ὁμωνύμου ἐκκλησίας.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΒΕΡΟΙΑ

α) **Οἰκόπεδον ἀδελφῶν Καραντουμάνη.** Ἐνῷ ἡ ἀνασκαφὴ ἐν τῷ οἰκοπέδῳ τῶν ἀδελφῶν Καραντουμάνη ἐθεωρήθη περατωθεῖσα τὸ 1964[1], ἀπεκαλύφθη παραλλήλως σχεδὸν πρὸς τὴν οἰκοδομικὴν γραμμὴν καὶ ὑπὸ τὴν ὁδὸν Μ. Ἀλεξάνδρου, μέγα τμῆμα ἀρχαίου τοίχου (Πίν. 371 α). Ὁ τοῖχος οὗτος συνδέεται ὀργανικῶς μετὰ καθέτου πρὸς αὐτόν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου διατηρεῖται εἰσέτι κατὰ χώραν μαρμάρινον κατώφλιον (πρβλ. Πίν. 371 β - γ)[2]. Δύο δόμοι τοῦ νέου τούτου τοίχου ἀνήκουν εἰς τὴν ἀνωδομὴν τοῦ κτηρίου, ὁ τρίτος ἐκ τῶν ἄνω δόμος φέρει κατεργασίαν εὐθυντηρίας καὶ εὑρίσκεται εἰς τὸ ὕψος τοῦ μαρμαρίνου κατωφλίου, ἕτεροι δὲ τρεῖς δόμοι ἀποτελοῦν τὸ θεμέλιον, τὸ ὁποῖον ἑδράζεται ἐπὶ τοῦ φυσικοῦ βράχου. Τὸ σύστημα τοιχοδομίας εἶναι ἀκανόνιστον ἰσοδομικόν. Λίθοι τινὲς φέρουν κατεργασίαν συστήματος ἀνωδομῆς μετὰ περιτενείας, φαίνεται δὲ ὅτι εὑρεθέντες ἐλαττωματικοὶ ἐχρησιμοποιήθησαν τελικῶς, ὅπου νῦν εὑρίσκονται. Τὸ συνολικὸν σῳζόμενον ὕψος τοῦ τοίχου εἶναι περὶ τὰ 3 μ., τὸ δὲ ὕψος ἑκάστου δόμου περίπου 0,50 μ. Τὸ πάχος τοῦ τοίχου μένει ἄγνωστον, διότι κρύπτεται ὑπὸ τὴν ὁδόν, τῆς ὁποίας τὸ ἐπικλινὲς κατάστρωμα εὑρίσκεται 1.50 - 2 μ. ὑπὲρ τὸν ἀνώτερον δόμον.

β) **Οἰκόπεδον Γρηγορίου Κούτερη.** Κατὰ Μάϊον 1965, ἀνασκαπτομένου τοῦ οἰκοπέδου τοῦ Γρηγορίου Κούτερη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Βενιζέλου, ἀπεκαλύφθη μικρὸν τμῆμα θεμελίου τοίχου ἐκ πωρολίθου, ἀνῆκον εἰς σπουδαῖον μνημειακὸν κτήριον τῆς ἑλληνιστικῆς ἐποχῆς. Τὸ οἰκόπεδον (Πίν. 372 α, ἀριστερά) εὑρίσκεται πλησίον τοῦ προαναφερθέντος οἰκοπέδου ἀδελφῶν Καραντουμάνη (Πίν. 372 α, ἄνω δεξιά, κατὰ τὸ πρῶτον βέλος καὶ τὸ σημεῖον, ὅπου κάμπτεται ἡ ὁδός), τῆς αὐλῆς τοῦ Β΄ Δημοτικοῦ Σχολείου (Πίν. 372 α, ὅπου τὸ δεύτερον βέλος)[3], ὡς καὶ τοῦ μεσολαβοῦντος οἰκοπέδου τῆς Κλινικῆς Σόλωνος Ἀντωνιάδου, ὅπου κατὰ τὸ παρελθὸν εὑρέθησαν ἐπίσης λείψανα ὁμοίων τοίχων[4].

Τὸ ἀποκαλυφθὲν θεμέλιον τοίχου (Πίν. 372 β) διετηρεῖτο εἰς μῆκος ὑπὲρ τὰ 4 μ. καὶ ἔσῳζε μέρος ἐκ τῶν κατωτέρων δύο δόμων, συνολικοῦ ὕψους περὶ τὸ 1 μ. καὶ πάχους κατά τι ὑπὲρ τὸ μέτρον. Εὑρίσκετο εἰς βάθος 1.70 μ. ἀπὸ τοῦ καταστρώματος τῆς ὁδοῦ, πλησίον τῆς οἰκοδομικῆς γραμμῆς (Πίν. 372 γ). Ἔχει τὸν αὐτὸν γενικῶς προσανατολισμὸν πρὸς τοὺς ἑλληνιστικοὺς τοίχους τῶν προαναφερθέντων οἰκοπέδων καὶ πι-

1. Βλ. ΑΔ 20 (1965): Χρονικά, σ. 423 κ.ἑ.
2. ΑΔ ἔ. ἀ. σ. 423, Πίν. 473 γ.
3. ΑΔ ἔ. ἀ., σ. 425 κ.ἑ.
4. BCH 1955, Chron. 1954, σ. 274.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
25/04/2024 02:53:06 EEST - 18.227.24.209

Βέροια: α. Ἄνω μέρος κεφαλῆς μαρμαρίνου ἀγάλματος, β, ε. Τμήματα μαρμαρίνων ἀγαλμάτων, γ. Μαρμαρίνη λεοντοκεφαλή, δ. Τεμάχιον μαρμαρίνου ἰωνίζοντος κιονοκράνου

Φ. ΠΕΤΣΑΣ

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
25/04/2024 02:53:06 EEST - 18.227.24.209